

N:o 33.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 mars 1907.

— — — — Andra Kammaren den 20 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen med begäran om framläggande
af förslag till en invandringslag.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 19.)

Till Konungen.

Vid innevarande års Riksdag har enskild motionär föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t begära, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta utarbета och om möjligt redan för 1908 års Riksdag framlägga förslag till en invandringslag, som hindrade invandring och bosättning här af sådana individer, hvilka kunde befaras komma att utöfva en moraliskt och ekonomiskt skadlig inverkan på svenska folket.

Bland de olika områden, inom hvilka den senare tiden medfört ett förut knappt anadt uppsving, intager kommunikationsväsendet ett synnerligen framskjutet rum. Samfärdseln mellan länder, som hittills på grund af sitt inbördes geografiska läge haft föga eller ingen beröring med hvarandra, har härigenom väsentligen underlättats, hvaraf ock blifvit följden, att omsättningen af medborgare mellan de olika länderna antagit intensivare karaktär, och att antalet individer, som för längre eller kortare tid slå sig ned i främmande land, i väsentlig grad ökats.

Äfven vårt land har icke varit oberördt häraf. Invandringen hit har på de senare åren antagit ganska afsevärda dimensioner. Enligt den senast utkomna officiella statistiken har immigranternas antal under de sista år, densamma omfattar, uppgått till omkring 7,000 à 8,000 årligen,

och det torde vara berättigad anledning antaga, att den verkliga siffran är betydligt högre, då gifvetvis de till grund för statistiken liggande officiella uppgifterna ej kunnat omfatta alla invandrare. Att på den allra sista tiden särskildt ryska folkelement i stor omfattning hit inkommit, torde vara allmänt bekant.

Det är uppenbart, att de folkkategorier, som sålunda invandra, äro af mycket olikartad beskaffenhet. Ärliga och fullt hederliga förvärfvs-upsåt i förening med oförvållade svårigheter i hemlandet drifva tvifvels-utan mången att i främmande land söka ett bättre lifsuppehälle. I andra fall åter är motivet af mindre god beskaffenhet och invandrarens medborgerliga egenskaper af lägre värde. Att immigrationen kan vara förbunden med vissa olägenheter för det land, dit den sker, torde ej kunna förnekas. Riksdagen vill ock med afseende å förhållandena hos oss söka visa, att i några fall så är händelsen.

Ur ekonomisk synpunkt må framhållas, hurusom många hit invandrande utlänningar söka förvärfva sitt uppehälle genom att på ett mot redbare svenska handelsmän illojalt sätt utöfva en affärsverksamhet, hvilken ofta ej heller är till den köpande allmänhetens bästa. Invandrande arbetssökande utlänningar kunna i vissa fall obehörigen bidra till att försämra svenska arbetares utsikt till förvärf. Särskildt i de norra delarna af vårt land besökas kusttrakterna regelbundet hvarje vår af arbetssökande finnar, hvilka på hösten återvända hem, och lär den invandring i nyssnämnda afseende icke vara utan olägenhet. Då de invandrande därjämte oftast sakna hvarje tillgång, är risken betydlig, att de falla fattigvården till last, hvilket också ofta säges inträffa.

Såsom ofvan nämnts, tillhöra de som invandra i mångt fall ej de bästa folkkategorierna. Erfarenheten hos oss har ock bekräftat detta. Oroliga och för lugnet i hemlandet störande individer nödgas ofta utvandra och då de flesta af de främmande länder, dit de söka inträde, redan genom lagbestämmelser skyddat sig mot immigranter af denna art, ligger det i sakens natur, att dessa sämre element uppsöka och öfverskrida våra för dem öppna gränser. Att utlänningar af sådan beskaffenhet, som sysslolösa ströfva omkring i landet från ort till annan, skola utöfva ett dåligt inflytande, lär vara visst.

Af det sålunda anförda synes framgå, att det föreliggande ämnet är af icke obetydlig vikt, och att ett tillfredsställande ordnande af invandringen till landet är en betydelsefull angelägenhet för lagstiftningen. Att principiella betänkligheter icke kunna resas mot en invandringslag, synes Riksdagen gifvet. Det torde vara en inom statsrätten allmänt godkänd sats, att hvarje själfständig stat inom sitt territorium äger den full-

ständiga myndigheten att ordna förhållandena med afseende å samtliga de individer, in- eller utländska, som å dess område uppehålla sig, och där en inskränkning i detta ordnande föreligger, har staten frivilligt genom lagar eller traktater medgifvit densamma. Många främmande länder hafva ock genom invandringslagar eller på annat sätt sökt ordna sådana utlänningars förhållanden, som önska uppehålla sig å främmande områden, och äfven i vårt land hafva ju vissa bestämmelser i sådant syfte åvägbragts. Eders Kungl. Maj:ts cirkulär den 28 maj 1886 samt det den 27 april 1906 utfärdade cirkulär, hvilket enligt cirkulär den 21 sistlidne december skall gälla tillsvicare under detta år, innehålla de hufvudsakliga bestämmelserna i förevarande afseende. Men dessa i administrativ väg utfärdade bestämmelser kunna, äfven om man bortser därifrån, att sistnämnda cirkulär gäller endast tillsvicare under innevarande år, icke anses tillfyllestgörande för vinnande af det uppställda önskningsmålet.

Enligt ofvan förstnämnda cirkulär kunna visserligen utlänningar, hvilka inom landet göra sig förfallna till behandling såsom lösdrifvare, genom polismyndigheternas försorg återsändas till sitt hemland, i händelse det land, till hvilket den ifrågavarande personen står i undersåtligt förhållande, är så beläget, att han eller hon kan dit befordras, utan att under vägen behöfva uppehålla sig å annat lands område; och då sådant förhållande äger rum, sker ock återsändande, åtminstone i de flesta fall. I annan händelse äfvensom i fall icke med full tillförlitlighet kan utredas, hvilket land personen tillhör, skall frågan om hans behandling till Eders Kungl. Maj:ts pröfning öfverlämnas och personen i afbidan därå i häkte förvaras. Det inses lätt, hvilka svårigheter tillämpningen af dessa sistnämnda föreskrifter skola förorsaka, särskildt då, såsom ofta för att icke säga oftast är fallet, den anhållne utlänningen icke ens själf vet eller åtminstone ej kan förmås tillförlitligt uppgifva till hvilket land han står i undersåtligt förhållande. Myndigheterna måste därför ofta stå alldeles maktlösa mot alla zigenaresällskap, positivspelare och många andra, hvilka få fritt inkomma och därefter ströfva omkring i landet, uppehållande sig med mera eller mindre förstucket tiggeri, till dess de, såsom ofvan är antydt, slutligen måste af fattigvården omhändertagas. Enda möjligheten att befria landet från sådan immigration torde vara att genom polismyndigheterna i rikets gränsstationer hindra dessa för trefnaden inom samhället menliga, oftast medellösa individer att inkomma. Andra fall, då förhindrande af tillträde kunde vara önskligt, äro här ofvan vidrörda. Förutnämnda cirkulär den 27 april och 21 december 1906 innehålla väl föreskrifter om förfaringssättet mot vissa utlänningar, sedan de redan inkommit, men gifva icke polismyndigheterna befogenhet att, då skäl därtill

kunde förefinnas, vägra tillträde. I fråga om uppsikt öfver inkomna utlänningars åtgöranden och verksamhet, där sådan kan vara nödig, samt polismyndigheternas befogenhet i detta hänseende, finnas inga andra bestämmelser än de tämligen knapphändiga föreskrifterna uti sistnämnda cirkulär.

Uppenbarligen bör dock vid lagstiftning uti nu antydd riktning den största varsamhet iakttagas, så att icke den internationella samfärdseln obehörigen hindras och försvåras eller dugande och behöfliga arbetskrafter afhållas från användning inom landet. Därför måste i lag noga bestämmas och begränsas de fall, då underordnad polismyndighet må vara berättigad på eget ansvar afvisa utlänning, som vill i riket inkomma, eller meddela honom tillstånd att under vissa villkor sig här uppehålla. I vissa fall torde pröfningen af sådana frågor böra ankomma på öfverordnad polismyndighet. Kan åter fråga om utlännings behandling på något sätt beröra landets förhållande till främmande makt, torde i allmänhet, såsom nu iakttages, sådan fråga böra öfverlämnas till Eders Kungl. Maj:ts omedelbara pröfning.

Med stöd af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, det tacktes Eders Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, hvarigenom för landet skadlig invandring, såvidt möjligt, må hindras, samt i öfrigt utlänningsars inflyttning och bosättning inom landet på lämpligt sätt ordnas.

Med undersåtlig vördnad.

Stockholm den 20 mars 1907.